

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken**
Directoraat-Generaal
Openbaar bestuur en
Democratische rechtsstaat

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onze referentie
2025-0000627964

Uw referentie
178340

Datum 2 december 2025
Betreft Beantwoording commissiebrief ROB-advies "Meters maken met medebewind & overzicht financiële impact bestaand en nieuw rijksbeleid op decentrale overheden

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de fracties van GroenLinks-PvdA, mede namens de fracties SGP, SP, BBB, OPNL CDA, PvdD en Volt van de Eerste Kamer, naar aanleiding van mijn brief van 15 september¹ jongstleden, alsmede het door de Eerste Kamer gevraagde advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) *Meters maken met medebewind*.² Deze vragen zijn gesteld op 15 oktober 2025 jongstleden.

De leden geven aan dat de beantwoording in mijn brief van 15 september onvolledig is ten aanzien van het geheel van medebewindstaken, specifiek de taken waarbij in de loop der jaren een disbalans is ontstaan. De leden vragen daarnaast, welke gegevens al kunnen worden gedeeld die inzicht verschaffen in de financiële verhoudingen in relatie tot medebewinds- en autonome taken van gemeenten. Zij verzoeken om deze beantwoording te voorzien van een concreet tijdsplan, met daarbij inzicht in de stand van zaken bij het aanbieden van de begrotingen van het gemeente- en provinciefonds. De leden vragen tot slot, welke stappen het kabinet zet om, in overleg met medeoverheden en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB), tot het noodzakelijke inzicht te komen en hierbij aan te geven welke tussenproducten hierbij voorzien zijn. De leden geven aan dat het in het licht van haar zelfstandige verantwoordelijkheid en het grote belang van een goede informatiepositie niet wenselijk is om bovenstaande informatie te ontvangen na de integrale kabinetsreactie op de ROB-adviezen inzake medebewind.

Ik begrijp de wens van de leden om volledige informatie te ontvangen ter uitoefening van haar controlerende taak. De adviezen van de ROB hebben betrekking op een belangrijk onderwerp: de balans bij medeoverheden tussen taken, bevoegdheden en middelen. De ROB beveelt de wetgever aan om te zorgen voor een duidelijk en volledig overzicht van de medebewindstaken van de gemeenten. Voorts houdt de ROB een pleidooi om er structureel voor te zorgen dat er congruentie is tussen de ambities en de bekostiging, bevoegdheden en risico's van deze taken. De vragen van de leden bouwen voort op dit advies, door het kabinet te verzoeken om informatie met haar te delen die deels een invulling betreffen van hetgeen de ROB adviseert.

¹ *Kamerstukken I/2025/26, 36600 B, O.*

² *Kamerstukken I/2024/25, 29362, Z.*

Op dit moment bereidt het kabinet een integrale reactie voor op de ROB adviezen over medebewind. Deze adviezen raken aan een fundamenteel aspect van de grondwettelijke inrichting van onze gedecentraliseerde eenheidsstaat en heeft daarmee gevolgen voor betrokken actoren: decentrale overheden, fondsbeheerders, departementen en het parlement. Zo zal in de kabinetsreactie ook de vraag betrokken worden, of verdergaande monitoring en hiermee samenhangende sturing door het Rijk in relatie tot medebewindstaken spanning oplevert met onze decentrale eenheidsstaat, waarin autonomie en een open huishouding van gemeenten belangrijke elementen zijn, en welke principiële keuzes dit mogelijk oplevert.

Ik hecht er derhalve aan om de reactie zorgvuldig voor te bereiden, alvorens ik deze met uw Kamer kan delen. Ik kan dan ook niet vooruitlopen op de kabinetsreactie. Wel kan ik u toezeggen dat ik voornemens ben om de kabinetsreactie en daarbij horende informatie voor de begrotingsbehandeling van het gemeente- en provinciefonds met uw Kamer te delen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

F. Rijkaart

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000628020

Datum
4 november 2025

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)

1

Aan
Van

M BZK
BFR/RTM

nota

0. Beslisnota bij beantwoording commissiebrief

Aanleiding

De commissie voor Binnenlandse Zaken Eerste Kamer heeft u op 15 oktober jongstleden een commissiebrief gestuurd, mede naar aanleiding het adviezen van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) "Meters maken met medebewind" en "Afrekenen met disbalans" en de eerdere brief van de minister van BZK van 15 september 2025 jl. inzake het overzicht financiële impact bestaand en nieuw rijksbeleid op decentrale overheden.

De commissie geeft in haar brief aan de eerdere antwoorden op door haar gestelde vragen "onvolledig" te vinden en, gelet op het grote belang van een goede informatiepositie van de Eerste Kamer, het onwenselijk te vinden om met vervolgvragen te wachten op de integrale kabinetsreactie op de ROB-adviezen. De leden stellen daarom een aantal vragen.

Geadviseerd besluit

Instemmen met verzending van de beantwoording.

Kern

- In de brief wordt u gevraagd om eerder door de commissie gevraagde informatie te verstrekken en eerder door de commissie gestelde vragen alsnog te beantwoorden. De commissie meent dat eerdere antwoorden niet volledig zijn en wenst duidelijkheid over welke informatie kan worden aangeleverd en op welke termijn.
- De vragen van de commissie lopen vooruit op de opvolging van de ROB adviezen over medebewind. Op dit moment wordt een integrale kabinetsreactie voorbereid op beide ROB adviezen hierover. In de voorgestelde beantwoording wordt aangegeven dat de vragen, die hier betrekking op hebben, niet voorafgaand hieraan beantwoord kunnen worden.
- Wel zegt u in uw reactie toe dat het uw voornemen is om de kabinetsreactie op de adviezen voor de begrotingsbehandeling van het Gemeente- en Provinciefonds in de Eerste Kamer te verzenden.

Toelichting

- De adviezen van de ROB gingen in den brede over de bekostiging en monitoring van medebewindstaken.
- De ROB stelt dat het parlement op dit moment over onvoldoende informatie beschikt om goed te kunnen beoordelen of gemeenten voldoende middelen hebben voor hun taken.
- De ROB beveelt de wetgever aan om te zorgen voor een duidelijk en volledig overzicht van de medebewindstaken van de gemeenten. Voorts houdt de ROB een pleidooi om er structureel voor te zorgen dat er congruentie is tussen de ambities en de bekostiging, bevoegdheden en risico's van deze taken.
- U bent op 6 oktober tijdens het PO geïnformeerd over de voorgestelde hoofdlijn van de beoogde kabinetsreactie op de ROB adviezen. Momenteel wordt de concept kabinetsreactie verder voorbereid.

- Op 15 juli heeft de commissie voor Binnenlandse Zaken vragen gesteld over de ROB adviezen en hoe daar invulling aan gegeven gaat worden.
- Ook is gevraagd om de Eerste Kamer van overzichten kan worden voorzien, wat betreft de budgetten binnen het Gemeente- en Provinciefonds die bestemd zijn voor medebewindstaken, en welk deel van de fondsen is bestemd voor autonome taken.
- De vragen zijn op 15 september jongstleden beantwoord. Daarbij is aangegeven dat een deel van de informatie niet kan worden verstrekt en dat op een deel van de vragen geen antwoord kan worden gegeven, vooruitlopend op de kabinetsreactie op de ROB-adviezen.
- De Eerste Kamer geeft nu aan dat zij de gevraagde antwoorden en informatie alsnog wenst te ontvangen om haar controlerende taak te kunnen uitvoeren, specifiek op bestaande taken.
- Deze vragen raken precies aan punten waarop beoogd wordt om in de kabinetsreactie in te gaan. U zegt in de beantwoording nu toe dat deze kabinetsreactie voorafgaand aan de begrotingsbehandeling zal worden toegezonden. De kabinetsreactie dient eerst door de Ministerraad te worden vastgesteld.
- Daarnaast is in eerdere beantwoording al aangegeven dat een deel van de informatie niet kan worden verstrekt, omdat in de praktijk geen hard onderscheid kan worden gemaakt tussen autonome en medebewindstaken. Voorts is eerder aangegeven, in de brief Goed Bestuur, dat verdergaande sturing door het Rijk op medebewindstaken spanning kan opleveren met onze decentrale eenheidsstaat, waarin autonomie en een open huishouding van gemeenten belangrijke elementen zijn, en dat dit mogelijk principiële keuzes oplevert. Hierop zal in de ROB-kabinetsreactie nader worden ingegaan.
- Overigens wordt op diverse momenten in het jaar integrale informatie aan beide Kamers aangeboden inzake de financiële situatie bij medeoverheden (Integraal overzicht financiën Gemeenten en Provincies), de circulaire van het Gemeente- en Provinciefonds en de wijze waarop het financieel toezicht op gemeenten en provincies is uitgevoerd. Hiernaar is ook bij eerdere gelegenheden verwezen.

Onze referentie
2025-0000628020

Datum
4 november 2025

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Beantwoording commissiebrief	

Onze referentie
2025-0000628020**Datum**
4 november 2025